

Temeljem Prijedloga izmjene programa kojeg je pripremio Odbor za program, a Vijeću ga prezentirala predsjednica Odbora za program K. Majer na 2. sjednici; i temeljem zaključaka diskusije s provedene radionice na Susretu odraslih voditelja, na kojoj su organizaciji predstavljene predložene izmjene programa; i temeljem Odluke Vijeća SIH-a donesene na 4. sjednici Vijeća otvorena je Javna rasprava o Prijedlogu izmjena i dopuna Programa Saveza u trajanju od 31.3. do 31.5.2007. godine. Tijekom trajanja Javne rasprave nije zaprimljena niti jedna primjedba ili prijedlog izmjena i dopuna Programa.

Po proteku roka trajanja javne rasprave, zaprimljen je prijedlog izmjena od strane Bojana Bošnjaka. Kako je namjera Vijeća da za zasjedanje Sabora pripremi što kvalitetniji Prijedlog izmjena Programa, na 5. sjednici donijelo je odluku o produženju javne rasprave o Prijedlogu do 15.9.2007.

PROGRAM SAVEZA IZVIĐAČA HRVATSKE

Ovaj PROGRAM usvojio je ? Sabor Saveza izviđača Hrvatske na sjednici održanoj u Zagrebu ???.

Primjenjivanje Statuta Saveza izviđača Hrvatske i ovog Programa preduvjet su za članstvo izviđačke udruge u Savezu izviđača Hrvatske.

Vijeće Saveza donosi programske upute (*Osnove za rad*) za svaku dobnu skupinu djece i mladih, koje detaljnije razrađuju odgojno-obrazovne ciljeve, sadržaje, oblike i metode rada.

PROGRAM

SAVEZA IZVIĐAČA HRVATSKE

I. Definicija i cilj Programa

Program Saveza izviđača Hrvatske je skup odgojno-obrazovnih sadržaja za djecu i mlade, koji se ostvaruju aktivnostima u prirodi primjenom izviđačke metode.

Odgojno-obrazovna zadaća Saveza izviđača Hrvatske posebno se naglašava:

- njegovanjem suradnje i timskog rada, tolerancije i empatije prema drugim ljudima, te razvijanjem vještina vođenja i organiziranja
- razvijanjem kreativnosti, kao sposobnosti izražavanja i inovacija na različitim poljima djelovanja
- poštivanjem osobne slobode, kroz uvažavanje individualnih različitosti i potreba svakog pojedinca, omogućavanjem mobilnosti, te razvijanjem osjećaja sigurnosti u svoju mogućnost izbora
- poticanjem spremnosti za stalno učenje i napredovanje
- izgradnjom odgovornosti, odnosno sposobnosti donošenja odluka i spremnosti za suočavanje s posljedicama

Cilj programa je pridonijeti cjelovitom razvoju mladih ljudi, odnosno njihovom dostizanju vlastitih tjelesnih, umnih, emocionalnih, karakternih, društvenih i duhovnih potencijala, kao pojedinaca i odgovornih članova zajednice.

II. Temeljna načela izviđačkog pokreta

Ostvarivanje Programa zasniva se na temeljnim načelima izviđačkog pokreta. To su:

- Sudjelovanje u razvoju društva, uz priznavanje i poštivanje dostojanstva drugog čovjeka i integriteta svijeta prirode, te lojalnost prema domovini i promicanje lokalnog, nacionalnog i međunarodnog mira, razumijevanja i suradnje;
- Privrženost duhovnim načelima, poštivanje religije koja ih izražava i prihvaćanje obveza koje iz toga proizlaze;

- Odgovornost člana za razvoj samoga sebe.

Načela izviđačkog pokreta članovi prihvaćaju Obećanjem i Zakonima poletaraca, odnosno Zavjetom i Zakonima izviđača.

III. Izviđačka metoda

Izviđačka metoda jedan je od temeljnih izviđačkih elemenata neformalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih. To je sustav postupnog stjecanja znanja, vještina, sposobnosti i stavova:

- primjenom Zavjeta i Zakona izviđača, tj. Obećanja i Zakona poletaraca;
- učenjem kroz rad i igru;
- provođenjem aktivnosti u malim skupinama, uz pomoć i pozitivan primjer starijih;
- boraveći u prirodi i poštujući je;
- prihvaćanjem obveza usmjerenih osobnom razvoju;
- poticajnim aktivnostima unutar određenog simboličkog okvira, utemeljenih na interesima sudionika.

IV. Programski sadržaji

Izviđački programski sadržaji zasnovani su na ideji osnivača skautskog pokreta sir Roberta Badena Powella i usmjereni su odgoju i svestranom razvoju duha i tijela mlade osobe. To se postiže življenjem skupine u prirodi, poznavanjem i očuvanjem prirode te stjecanjem za to potrebnih znanja i vještina. Uz to, Program nastoji odgovoriti na izazove koje pred djecu i mlade donosi suvremeno doba.

Dijelovi izviđačkog programa su:

- život u prirodi
  - stjecanje znanja i razvijanje sposobnosti i vještina potrebnih za život u prirodi; izletništvo, orijentacija i kretanje u prirodi, tehnike logorovanja, poznavanje biljnog i životinjskog svijeta, meteorologija i zaštita od nepogoda te osnove zaštite prirode.
- izviđački pokret

- razumijevanje načela i metode skautizma, poznavanje razvoja izviđačkog pokreta u Hrvatskoj i u svijetu, prepoznavanje vlastitog mjesta u tom pokretu.
- moj život
  - ovaj dio izviđačkog programa obuhvaća sadržaje i postupke kojima se stvara pozitivno ozračje za izgradnju karaktera i dostizanje punih potencijala mlade osobe, kao pojedinca i građanina; te mogućnosti za odabir ciljeva i vlastitog životnog puta
- svijet oko nas
  - upoznavanje ljudi, krajeva i običaja, razvijanje ljubavi prema domovini, interkulturalno učenje i istraživanje zajedničkih odlika i različitosti kultura u bliskoj i sigurnoj okolini koju izviđačka organizacija pruža, volonterizam, mobilnost, izgrađivanje pozitivnih osjećaja prema okolini, svladavanje vještina i znanja vezanih uz tehnologije, inovacije i komunikacije

Ova četiri dijela programa nisu zasebne cjeline, jer se njihovi sadržaji isprepliću. Ti su sadržaji u *Osnovama za rad* formulirani u više programskih područja. Svako programsko područje ima definirane odgojno-obrazovne ciljeve za pojedinu dobnu skupinu.

V. Ostvarivanje programa po dobnim skupinama

Članovi Saveza izviđača Hrvatske ostvaruju Program organiziranim stjecanjem i primjenom znanja, vještina i iskustava i ispunjavanjem odgojno-obrazovnih ciljeva razrađenih kroz niz praktičnih zahtjeva prilagođenih njihovoj starosnoj dobi.

Dobne skupine djece i mladih u Savezu izviđača Hrvatske su:

1. pčelice i poletarci, djeca u dobi od 8 do 11 godina (u pravilu učenici nižih razreda osnovne škole)

2. planinke i izviđači, djeca i mladi od 12 do 15 godina (u pravilu učenici viših razreda osnovne škole)
3. planinke i izviđači istraživači, mladi u dobi od 16 do 20 godina
4. mlađe brđanke i brđani, mladi u dobi od 21 do 26 godina

Polazeći od osobina pojedine dobne skupine djece i mladih, za svaku su utvrđeni odgovarajući sadržaji, oblici i metode rada, kao i posebnosti u načinu organiziranja, sukladno Statutu Saveza izviđača Hrvatske i ovog Programa.

Članovi svih dobnih skupina djece i mladih u Savezu izviđača Hrvatske ostvaruju *opći i posebni program*.

Odrasli u izviđačkoj organizaciji nazivaju se starije brđanke i brđani i to su osobe starije od 27 godina. Oni imaju ulogu voditelja i potpore djeci i mladima u otkrivanju vlastitih mogućnosti i preuzimanju odgovornosti u društvu. Uloga odraslih u aktivnostima nije zamišljena kao nadzor, jer mladi se ljudi mogu u cijelosti razviti tek u ozračju poštivanja i uvažavanja osobnosti i u dijalogu i suradnji među generacijama. Stoga stariji članovi organizacije trebaju njegovati stil komuniciranja i postupke primjerene dobi, razvojnoj razini i individualnim potrebama djece i mladih, te težiti izgradnji bliskog odnosa s njima. Njihovo ponašanje treba proizlaziti iz znanstvenih spoznaja o posljedicama različitih odgojnih postupaka.

Opći program

1. Opći program za dobnu skupinu pčelica i poletaraca sadržan je u tri "leta" od kojih svaki ima određeni broj tema za sva četiri dijela izviđačkog programa, odnosno njihova područja. Po obimu i dubini sadržaja letovi se međusobno nadopunjuju, tj. u istim programskim područjima obim i dubina konkretnih sadržaja postupno rastu. Sadržaje letova jato ostvaruje kao cjelina, a pčelica ili poletarac koji su sudjelovali u većini programskih aktivnosti stječu pravo nošenja oznake određenog leta.

2. Opći program za planinke i izviđače sadržan je u tri «lista» od kojih svaki ima određeni broj tema za sva četiri dijela izviđačkog programa, odnosno njihova programska područja. Sadržaji se proširuju i produbljuju u svakom stupnju znanja, a član ih upoznaje kroz zajedničku aktivnost patrole te ih ponavlja i primjenjuje zajedničkim ili osobnim radom i aktivnošću. Svladavanje sadržaja prati se

pojedinačno. Usvajanjem tema planinke i izviđači stječu oznake brončanog, srebrnog i zlatnog javorovog lista.

3. Opći program za planinke i izviđače istraživača sadržan je u tri «izazova» od kojih svaki ima određeni broj tema za sva četiri dijela izviđačkog programa, odnosno njihova područja. Obuhvaća široku ponudu sadržaja rada, znanja, vještina i iskustava prilagođenih potrebama ove dobne skupine. Svaka patrola istraživača samostalno, na izornoj osnovi, kreira i ostvaruje svoje aktivnosti kroz određeno vremensko razdoblje. Usvajanje programskih sadržaja prati se pojedinačno. Usvajanjem tema i aktivnosti istraživači mogu steći oznaku prvog, drugog i trećeg "izazova".

4. Opći program za mlađe brđane ostvaruje se kroz oblike rada primjerene ovoj dobnoj skupini. Poseban naglasak dan je na specijalizaciju u pojedinim programskim područjima i prenošenje znanja i vještina ostalim članovima. Uz programske aktivnosti za svoju dobnu skupinu, mlađi brđani ostvaruju i ostale zadatke u izviđačkoj organizaciji vezane uz organizacijske, voditeljske i odgojno-obrazovne aktivnosti.

Posebni program

Posebni program služi kao dopuna, proširenje i produbljenje općeg programa i nastavlja se unutar postojećih programskih područja. On daje mogućnosti za izražavanje i ostvarivanje specifičnih pojedinačnih sklonosti i interesa svakog člana. Ostvaruje se prvenstveno kao izborni program pojedinačnim i grupnim oblicima rada. Za ostvarivanje posebnog programa član može izabrati niz programskih sadržaja predloženih za njegovu dobnu skupinu; za pčelice i poletarce to su vještine, za planinke i izviđače to su vještinstva, a za planinke i izviđače istraživače, te mlađe brđane to su specijalnosti.

Nagradne oznake

Članovima pojedine dobne skupine koji su se iskazali u svojim znanjima, vještinama i radu, te pokazali primjerno ponašanje, može se dodijeliti nagradna značka.

Pčelica ili poletarac koji je uspješno savladao sva tri leta i najmanje šest vještina te primjerno se ponašao, može dobiti oznaku "Zlatno krilo".

Kod planinki i izviđača za oznaku "Izviđačkog sokola" potrebno je savladati sva tri javorova lista, osvojiti najmanje osam vještastva te primjereno se ponašati.

Planinke i izviđači istraživači dobit će oznaku "Plave zvijezde" ukoliko savladaju uspješno sva tri izazova, najmanje dvije specijalnosti i primjereno se ponašaju.

VI. Aktivnosti i provođenje programa

Program Saveza izviđača Hrvatske ostvaruje se u izviđačkim udrugama, kroz aktivnosti djece i mladih koje se u pravilu odvijaju u prirodi jer je to idealna okolina za skladan i cjelovit razvoj mlade osobe. Aktivnosti se provode u malim odgojno-radnim skupinama, uz pomoć i suradnju odraslih, njegujući volonterski rad i suradnju s drugim izviđačima u zemlji i svijetu.

Najčešći oblici rada su sastanci, šetnje, izleti, višednevne aktivnosti u prirodi, natjecanja, radionice, seminari, tečajevi i sl., između kojih se ističe izviđačko logorovanje, višednevna aktivnost koja najzornije pokazuje življenje grupe djece i mladih u prirodi. To je složena aktivnost koja obuhvaća sve dijelove izviđačkog programa te zahtijeva niz organizacijskih vještina i sposobnosti. Toga Savez izviđača Hrvatske posebnu pažnju posvećuje kvaliteti organiziranja, provođenja i nadzoru logorovanja.

Izviđačke udruge provode program SIH-a:

- primjenom izviđačke metode
- redovitim savladavanjem programskih sadržaja, postupno i prilagođeno starosnoj dobi
- upućivanjem članova na tečajeve, seminare i druge oblike obrazovanja voditelja i članova
- redovitim organiziranjem i izvođenjem sastanaka, šetnji, izleta i drugih aktivnosti u prirodi
- organiziranjem i izvođenjem višednevnih aktivnosti na kojima djeca i mladi praktično primjenjuju stečena znanja o životu grupe u prirodi
- pripremanjem i sudjelovanjem na izviđačkim natjecanjima kao jednoj od metoda praćenja savladanog programa
- sudjelovanjem u aktivnostima Saveza
- sudjelovanjem u aktivnostima s drugim izviđačkim udrugama i skautskim skupinama iz drugih zemalja

Osoba odgovorna za provođenje programa u izviđačkoj udruzi mora biti Instruktor Saveza izviđača Hrvatske.

.....

Širina i bogatstvo ovog Programa doći će do punog izražaja u njegovoj primjeni samo ukoliko će odgojno-radne skupine, izviđačke udruge i Savez izviđača Hrvatske zajedno, kao cjelina, pratiti potrebe i htijenja mladih. Na temelju tih elemenata valja stvaralački primjenjivati i razvijati Program u svim njegovim dijelovima.

U Savezu izviđača Hrvatske preuzimamo moto međunarodnog skautskog pokreta «Budi pripravan!». Ovaj moto izražava pripremljenost svakog pojedinca, i člana i voditelja u izviđačkoj organizaciji, na sve životne izazove!